

SUBIECTE

I.a. Traduceți în limba română:

Haec loca vicinitatibus erant nota, magnamque res diligentiam requirebat - ex parte, ad salutem exercitus pertinebat. Nam et praedae cupiditas multos longius evocabat, et silvae, incertis occultisque itineribus, reditus prohibebant. (C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, text adaptat) **[30 puncte]**

I.b. Analizați morfologic cele patru cuvinte subliniate. **[10 puncte]**

II.a Traduceți în limba latină:

„Lemnele (*lignum*) punților (*pons*) se clătinau (*nuto*) de greutatea (*pondus*) soldaților (*miles*). Dușmanii (*hostis*) vor vedea (*cerno*) armatele (*exercitus*) romanilor și vor fugi (*fugio*) către (*ad*) păduri. Așa (*sic*) a fost și va fi mereu (*semper*), copile (*puer*)! Să triumfe (*triumpho*) Roma!” **[15 puncte]**

II.b. În seriile de cuvinte de mai jos, unul nu se potrivește cu celelalte. Identificați intrușii și precizați criteriul *morfologic* unic pe care l-ați folosit:

- i) veniebam, audiebam, dormiebam, cupiebam, sanciebam;
- ii) scriptorum, hostium, veritatum, maerorum, militum;
- iii) facie, senatu, vere, bovi, aquilă.

Atenție! Pentru seria i, există o singură rezolvare. Pentru seriile ii și iii, din pricina căte unui cuvânt care este ambiguu (forme morfologice omonime), se pot aplica două criterii morfologice care furnizează doi intruși diferiți. Precizați ambele variante. **[10 puncte = 5 x 2 p.]**

III. Constituția Republicii romane a fost descrisă, chiar de personalități ale Antichității, ca fiind una „mixtă”, care reunea, îngemănate, avantajele oferite de toate cele trei tipuri de autoritate:

- regimul “monarhic” – pârghiile puterii și deciziile politice se află concentrate în mâna unui singur om;
- regimul “aristocratic” – statul este guvernat de un număr restrâns de cetățeni, cei mai de vază și cei mai capabili;
- regimul “democratic” – deciziile se iau de către întreg corpul cetățenesc.

Pornind de la această teză, redactați un text care să cuprindă două secțiuni:

- una *descriptivă* în care să identificați magistraturile și instituțiile care corespund definițiilor de mai sus și să explicați funcționarea lor în Republica romană;
- una *argumentativă* în care să pledați pro sau contra ideii că “Republica romană a fost cea mai bună organizare politică posibilă”. **[25 puncte]**

Vă este permis să folosiți un dicționar Latin-Român sau Latină-O Limbă Modernă. Toate subiectele sunt obligatorii. Din oficiu – 10 puncte. Timp de lucru – 3 ore.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONCURSUL NAȚIONAL DE LIMBA LATINĂ
- etapa națională -
Vaslui, aprilie 2007
Clasa a X-a

SUBIECTE

I.a. Traduceți în limba română:

Huius est civitatis longe amplissima auctoritas omnis orae maritimae regionum earum, quod et naves habent Veneti plurimas, quibus in Britanniam navigare consuerunt, et scientia atque usu rerum nauticarum ceteros antecedunt et, in magno impetu maris atque aperto paucis portibus interiectis, quos tenent ipsi, omnes fere qui eo mari uti consuerunt habent vectigales. (C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, III, 8) [35 puncte]

I.b. Extrageți din text, dacă există: toate cuvintele la cazul Ablativ care nu sunt adjective sau adjective pronominale; un substantiv în Genitiv cu valoare de Genitiv obiectiv; un substantiv în Acuzativ care nu este complement de obiect; un substantiv în Dativ. Pentru fiecare cuvânt, precizați funcția și, dacă este cazul, valoarea sintactică (ex: substantiv în Ablativ, complement, Ablativul originii). Nu faceți analiza morfologică. [10 puncte]

II. Traduceți în limba latină:

„Tinere (*juvenis*) Antonius, vei spune că gloria Romei a fost răpită (*rapere*) de barbari cu mintea rătăcită (*furere*). Nu blestema (*maledicere*; folosiți *ne* și conjunctivul perfect)! După ce războiul s-a sfârșit (*finire*), cei ce se supun (*subicere*) vor fi cruțați (*parcere*).” [15 puncte]

III. Citiți cu atenție aceste fragmente dintr-o biografie a lui C. Iulius Caesar:

„A fost de o moderație și de o clemență extraordinare, atât în timpul războiului civil cât și după repurtarea victoriei. Când Pompeius a declarat că îi va socoti drept dușmani pe cei care nu se situează de partea statului, Caesar a afirmat că îi vor fi prieteni și cei neutri și cei indiferenți. (...) În fine, la sfârșitul războiului, le-a permis tuturor, chiar și celor pe care nu-i iertase încă, să revină în Italia și să dețină magistraturi și comandamente militare.”

“Totuși, alte fapte și vorbe ale sale par a înclina în altă direcție balanța, astfel încât pare a fi abuzat de putere și, în consecință, a fi fost asasinat pe drept. Nu s-a mulțumit doar cu onoruri nemăsurate: consulat continuu, dictatura și prefectura moravurilor pe viață, ba, în plus, și prenumele de *Imperator*, porecla de *Părinte al Patriei* (...), a acceptat chiar să i se decerneze onoruri mai mari decât se cuveneau unui muritor.”

(Suetonius, *Viețile celor doisprezece Cezari*, traducere de Gh. Ceașescu: *Divinul Iulius*, 75,76)

Imaginați-vă că luați parte la un proces menit să stabilească dacă rolul jucat de Caesar în istoria romană este preponderent pozitiv sau negativ. Redactați un text, alegând **una singură** dintre cele trei perspective propuse mai jos:

- A. O pledoarie **acuzatoare** bazată pe teza: C. Iulius Caesar a fost un tiran.
- B. O pledoarie **de apărare** bazată pe teza: a fost un conducător bun și înțelept.
- C. O dare de seamă **neutră** care să rezume și să confrunte cele două puncte de vedere.

Folosiți fragmentele de text de mai sus și alte cunoștințe pe care le aveți despre cariera cuceritorului Galliei. Adecvați-vă tonul și stilul la cerința aleasă. [30 puncte]

Vă este permis să folosiți un dicționar Latin-Român sau Latină-O Limbă Modernă. Toate subiectele sunt obligatorii. Din oficiu – 10 puncte. Timp de lucru – 3 ore.

SUBIECTE

I.a. Traduceți în limba română:

Ab his [Venetis] fit initium *retinendi Silii atque Velanii*(1), quod per eos suos se obsides, quos Crasso dedissent, recuperaturos existimabant. Horum auctoritate finitimi adducti, ut sunt Gallorum subita et repentina consilia, eadem de causa Trebium Terrasidiumque retinent et celeriter missis legatis per suos principes inter se coniurant nihil nisi communi consilio acturos eundemque omnes fortunae exitum esse laturos, reliquasque civitates sollicitant, ut in ea libertate quam a maioribus acceperint permanere quam Romanorum servitutem perferre malint. (C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, III, 8) [35 puncte]

1. – [planul] „de a-i lua prizonieri pe Silius și Velanius”

I.b. Analizați toate propozițiile subordonate din secvența de text subliniată [10 puncte].

II. Traduceți în limba latină:

„M-a sfătuit (*suadeo*) să-l slujesc (*servio*) pe comandant (*imperator*) cu tot zelul (*industria*) și să rostesc (*loquor*) vorbele care par (*video*) cele mai potrivite (*idoneus*) pentru plebea (*plebs*) aidoma (foarte asemănătoare - *similis*) unei fiare sălbatice (*belva*).” [15 puncte]

III. Redactați un eseu, pornind de la următorul text:

Ecce alius ludus. Servus qui ad pedes Habinnas sedebat, iussus, credo, a domino suo, proclamavit subito canora voce: “Interea medium Aeneae iam classe tenebat.” Nullus sonus umquam acidior percussit aures meas (...) ut tunc primum me etiam Vergilius offenderit. (...) Habinnas “Et nunquam” inquit “didicit, sed ego ad circulatorum eum mittendo erudibam. (...) Desperatum valde ingeniosus est: idem sutor est, idem cocus, idem pistor – omnis musae mancipium.” (...) Risit Trimalchio et “Adcognosco” inquit “Cappadocem: nihil sibi defraudat, et mehercules laudo illum; hoc enim nemo parentat.”
(Petronius, *Satyricon*, 68-69; versurile din *Eneida* au fost reproduse după traducerea lui Dan Slușanschi)

“Iată și altă comicărie. Sclavul care ședea la picioarele lui Habinnas, a început dintr-odată (cred că stăpânul îi poruncise) să declame cu glas răsunător: “Dar, între timp, calea sa o păstră cu tărie Eneas Tot înainte, prin negre talazuri ...” Mi-a spart urechile cu glasul lui ascuțit și neplăcut, încât atunci, pentru prima dată, până și Vergiliu m-a agasat. Iar Habinnas a zis: “Băiatul ăsta niciodată n-a studiat. Eu l-am instruit, trimițându-l pe la vânzătorii ambulanți. E talentat rău, rău de tot: el coase, el gătește, el coace prăjiturile – un artist printre sclavi, ce mai!” Trimalchio a râs și a zis: “Din Cappadocia, văd eu bine: nu lasă nimic de la el și, pe Hercule, bine face. Căci, după moarte, nu-ți mai dă nimeni înapoi ce-ai pierdut.”

Tema generală a eseului: Complexitatea satirei în Satyricon.

Puncte de reper: a. Relațiile autor-narator, narator-personaje – tipul de narație pe care-l încarnează Encolpius; b. Raporturile dintre Habinnas/Trimalchio și sclav; c. Caracterizarea personajelor prin acțiuni și vorbe; d. Comicul rezultat din interferența planurilor, inclusiv la nivel stilistic. [30 puncte]

Vă este permis să folosiți un dicționar Latin-Român sau Latină-O Limbă Modernă. Toate subiectele sunt obligatorii. Din oficiu – 10 puncte. Timp de lucru – 3 ore.

SUBIECTE

I.a. Traduceți în limba română:

Virtute vero gubernante rem publicam, quid potest esse praeclarius, cum is qui imperat aliis servit ipse nulli cupiditati, cum quas ad res cives instituit et vocat, eas omnes complexus est ipse, nec leges imponit populo quibus ipse non pareat, sed suam vitam ut legem praefert suis civibus? Qui si unus satis omnia consequi posset, nihil opus esset pluribus; si universi videre optimum et in eo consentire possent, nemo delectos principes quaereret. Difficultas ineundi consilii – rem a rege ad plures, error et temeritas populorum – a multitudine ad paucos, transtulit. (M. Tullius Cicero, *De Re Publica*, I, 52) [**35 puncte**]

I.b. Analizați sintactic prima frază din text. [**10 puncte**]

II.a Traduceți în limba latină fraza de mai jos, cu excepția cuvintelor din parantezele pătrate, pentru care trebuie să găsiți o altă modalitate de-a le reda:

„Mi-a spus că dușmanii fugiseră, pentru că[, aveau ei impresia,] romanii erau ajutați (*iuvo*) de zei, ca și cum le dăruiseră (*circumdo*) mai multe decât oricare alții.” [**15 puncte**]

(vezi și verso)

Vă este permis să folosiți un dicționar Latin-Român sau Latină-O Limbă Modernă. Toate subiectele sunt obligatorii. Din oficiu – 10 puncte. Timp de lucru – 3 ore.

III. Citiți cu atenție următoarele versuri:

Poscimus. Si quid uacui sub umbra lusimus tecum, quod et hunc in annum uiuat et pluris, age, dic Latinum, barbite, carmen, Lesbio primum modulate ciui, qui, ferox bello, tamen inter arma, siue iactatam religarat udo litore nauem, Liberum et Musas Veneremque et illi semper haerentem puerum caneat et Lycum nigris oculis nigroque crine decorum. O decus Phoebi et dapibus supremi grata testudo Iouis, o laborum dulce lenimen, mihi cumque salue rite uocanti.	Ni s-a cerut! Adesea, la umbră, fără grijă M-am desfătat cu tine. Ci dăruiește-mi glasul Ce anii să-i înfrunte în curgere, un cântec Latin, să-mi cânti, o, liră! Dintâi stăpân avut-ai pe-acel bărbat din Lesbos (1) Războinicul de spaimă. Dar el, pe-a tale corzi, În luptă chiar, legându-și corabia la maluri Cercată-n bălăie, Tot mai cânta pe Bacchus și Muzele și pruncul Ce nu se dezlipește de-al Venerei cortegiu, Și pe frumosul Lycos, cu ochii săi cei negri Și pletele asemeni. Podoabă a lui Phoebus, ce la ospăț vrăjești Pe Iuppiter trufașul, o, dulce desfătare A chinurilor vieții, să-mi fii mereu alături Te chem cum se cuvine!
(Q. Horatius Flaccus, <i>Carmina</i>, 1,32) Hesterno, Licini, die otiosi multum lusimus in meis tabellis, ut conuenerat esse delicatos: scribens uersiculos uterque nostrum ludebat numero modo hoc modo illoc, reddens mutua per iocum atque uinum. atque illinc abii tuo lepore incensus, Licini, facetisque (...) (C. Valerius Catullus, <i>Carmina</i>, 50)	(1) – poetul grec Alceu; Fără de griji și trândavi, în ziua cea de ieri Ne-am desfătat, Licinius, cu vorbe scrise-n ceară. Așa ne-nțeleseam, doi oameni fini și gingași. Pe rând, un vers șăgalnic scriam, ba eu, ba tu Schimbând ades măsura și ritmu-ales în joacă, Și răspunzând, cu glume și cupe dulci cu vin. Și am plecat de-acolo, aprins de al tău farmec, Licinius, și de duhul tău ager, mușcător (...)

Redactați un eseu a cărui temă generală să fie: *Caracteristicile genului liric în literatura latină.*

Puncte de reper: a. Etimologia cuvântului *liric* și importanța acesteia pentru înțelegerea poemelor. b. Curentul poetic în care se încadrează opera lui Catullus cu caracteristicile sale. c. Teme predilecte ale poezilor lirici. d. Opera lui Horatius în contextul ideologiei augustane. e. Relațiile dintre lirică și celelalte genuri și specii literare.

Folosiți textele de mai sus, punându-le în lumină caracterul de *arte poetice*. [30 puncte]